

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Марущак Олени Василівни на тему «Моніторинг, диференційна діагностика та лікування порушень серцевого ритму у плода», поданої до спеціалізованої вченої ради Д 26.613.02 при Національній медичній академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика на здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) за спеціальністю 14.01.01 – Акушерство та гінекологія

Актуальність. Дисертаційне дослідження Марущак О.В. присвячене актуальній для сучасного акушерства та педіатрії проблемі – профілактиці перинатальної захворюваності та смертності при порушеннях ритму серця у плодів, на підставі вивчення особливостей та закономірностей порушень ритму, даних апаратних та лабораторних методів досліджень.

Вивчення причин виникнення, вчасної діагностики та розробки рекомендацій щодо ведення вагітної жінки при порушенні ритму серця у плода останнім часом привертає все більш уваги дослідників і лікарів як у нашій країні, так і за кордоном. Це зумовлено зростанням інтересу до можливостей здійснення заходів щодо охорони здоров'я плода, шляхом лікування складних порушень серцевого ритму та провідності під час вагітності медикаментозними та інструментальними методами.

Лікування аритмій у плодів та вагітних заслуговують особливої уваги, так як лікувальна терапія здійснюється шляхом призначення препаратів матері та основана на принципі єдності в системі «мати-плацента-плід». Крім цього при підборі антиаритмічної терапії необхідно враховувати постійні зміни протягом вагітності в материнсько-плацентарній фізіології і мати точні відомості про призначений лікарський препарат.

Характеризуючи актуальність обраної дисертантом теми, слід зазначити, що не зважаючи на зростаючий інтерес дослідників до цієї патології,

залишаються не розробленими науково обґрунтовані методи профілактики, моніторингу та лікування порушень серцевого ритму у плода.

Все викладене вище засвідчує актуальність, теоретичне значення проблеми в цілому і теми дослідження зокрема, відповідність її соціальній потребі та спрямованість на покращення ефективності лікування.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість основних положень та висновків дисертації підтверджується достатнім об'ємом клінічного матеріалу (комплексно обстежено 120 вагітних), сучасною методологією проведення досліджень, відповідними методами статистичної обробки даних.

Основні положення та висновки дисертаційної роботи були представлені та обговорені на конференціях і з'їздах різного рівня: на науково-практичній конференції з міжнародною участю та пленумі «Асоціації акушерів-гінекологів України» «Екстрагенітальна патологія в акушерстві. Інноваційні технології в акушерстві та гінекології» (м. Ялта, жовтень 2010 р.), I-му міждисциплінарному симпозиумі анестезіологів та акушерів-гінекологів з міжнародною участю «Актуальні питання анестезіології та інтенсивної терапії в акушерстві та гінекології» м. Одеса 2013 р., на міжнародній конференції «Актуальні питання акушерства, гінекології та перинатології» (м. Судак, травень 2011 р.), на всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання сучасного акушерства та гінекології» (м. Тернопіль, березень 2012 р.), на першому міжнародному конгресі по перинатальній медицині «Перинатальна медицина: від сімейної амбулаторії до приватної клініки» (м. Київ квітень 2012 р.), на науково-практичній конференції з міжнародною участю «Репродуктивне здоров'я: актуальні питання сьогодення» (м. Київ, вересень 2013 р.), на науково-практичній конференції з міжнародною участю та пленуму «Асоціації акушерів-гінекологів України» «Актуальні питання охорони материнства та дитинства в Україні» вересень 2015 р. м. Київ.

Матеріали дисертаційної роботи цілком відображені у 7 друкованих наукових роботах (5 – у наукових фахових виданнях, серед яких 1 у іноземних виданнях, 1 стаття у інших виданнях, 1 тез, серед яких 1 у іноземних виданнях).

Новизна досягнення одержаних результатів. Вперше представлена прогностична оцінка причин та факторів, що сприяють виникненню фетальних і неонатальних аритмій. Результати дослідження поглибили існуючі знання про внутрішньоутробну діагностику та лікування плода з порушеннями серцевого ритму.

Доведено, що своєчасна пренатальна діагностика сприяє запобіганню розвитку ускладнень з боку плода та зменшує анте - та постнатальну смертність.

Вперше показано відсутність взаємозв'язку порушення плацентарного кровоплину з розвитком органічних тахіаритмій та АВ-блокади. Встановлено переважання екстрасистолічної аритмії в структурі порушень серцевого ритму і провідності у плодів.

Практичне значення. Розроблений та науково обґрунтований комплекс заходів діагностики порушень серцевого ритму у плода, що дозволило підвищити ефективність виявлення та лікування даної патології. Розроблено алгоритми ведення вагітних при порушенні ритму серця у плода.

Оцінка можливих факторів ризику виникнення порушень серцевого ритму і провідності дозволили виділити ймовірну групу ризику вагітних, що вимагають більш детального і ретельного обстеження і спостереження.

Вкрай важливим в терапії порушень ритму у плода є спільна робота акушерів - гінекологів, педіатрів та кардіологів. Напрямок вагітних жінок з фетальної аритмією в спеціалізований центр не тільки зменшує ризик внутрішньоутробної смерті, але й знижує частоту передчасних пологів та розродження шляхом операції кесарів розтин.

Структура та зміст дисертації. Вступ дисертації відображає актуальність проблеми, якій вона присвячена, містить мету та завдання роботи, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача, апробацію результатів дисертації та інформацію про публікації.

Перший розділ присвячений огляду сучасних літературних джерел, написаний літературною мовою в традиційному плані, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми порушень ритму серця у плода. Огляд літератури написаний чітко і логічно. Розділ завершується коротким критичним аналізом літературних джерел та обґрунтуванням необхідності проведення подальших досліджень у даній галузі.

У **другому** розділі наведено групи обстежених вагітних, показано основні методи анамнестичного, загально-клінічного, лабораторного (загально-клінічних досліджень, методів імуноферментного аналізу та полімеразної ланцюгової реакції), апаратного (ультразвукові, кардіологічні) математичного та статистичного аналізів.

Третій розділ присвячений факторам ризику порушень ритму серця у плода за даними ретроспективного та проспективного досліджень.

Четвертий розділ містить результати апаратних методів дослідження внутрішньоутробного стану плодів з порушенням ритму серця на основі аналізу даних ультразвукової діагностики, результатів кардіотокографічних та інвазивних методів досліджень у жінок досліджуваних груп.

П'ятий розділ надає методики корекції фетальних аритмій, результати ефективності консервативних методів лікування, моніторинг та алгоритми спостережень при різних видах порушень ритму серця у плодів.

Шостий розділ містить аналіз та узагальнення результатів досліджень, дисертант підводить підсумок проведених досліджень та логічно виводить висновки по роботі.

Зауваження:

Дисертація і автореферат дисертації написані українською літературною мовою, наукові положення окреслені конкретно. Мету роботи досягнуто. Автореферат повністю відображає зміст дисертації.

Недоліки щодо змісту та оформлення. Робота оформлена згідно вимог. Принципових зауважень щодо змісту та оформлення немає.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли питання для дискусії:

1. Яка частота порушень серцевого ритму у плода, що зустрічається з хромосомними аномаліями?
2. Чи потрібно спостерігати таких вагітних разом з кардіологом та яка частота відвідувань повинна бути на Вашу думку?

Висновок

Дисертаційна робота Марущак Олени Василівни «Моніторинг, диференційна діагностика та лікування порушень серцевого ритму у плода», виконана на кафедрі акушерства, гінекології та медицини плода НМАПО імені П. Л. Шупика під керівництвом доктора медичних наук професора Жук Світлани Іванівни, є закінченою науковою працею, яка вирішує актуальне науково-практичне завдання сучасного акушерства щодо профілактики перинатальної захворюваності та смертності при порушеннях ритму серця у плода на підставі вивчення особливостей та закономірностей порушень ритму, даних апаратних та лабораторних методів досліджень.

Дисертація за своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, їх практичним та теоретичним значенням, ступенем обґрунтованості та достовірності наукових положень, сформульованих у висновках і практичних рекомендаціях, повнотою викладення матеріалу в наукових статтях та апробації на наукових форумах, повністю відповідає вимогам пунктів 9, 11 Порядку присудження наукових ступенів,

затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 та від 19.08.2015 р. № 656, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія.

Офіційний опонент:

професор кафедри акушерства та гінекології №1

Національного медичного університету

імені О.О. Богомольця МОЗ України

професор, д.мед.н.

І.Б. Венцківська

